

(Ne)vhodné informování o Esperantu

Petro Chrdle

chrdle@kava-pech.cz

www.kava-pech.cz

ro konferenci ČES, Česká Třebová, 2024-09-27/29

Úvodní příklad

- V AEH-Info: „Citace“ Maxe Kašparů: *Esperanto estas la plej facila el ĉiuj lingvoj.*
- Tu hloupost Max Kašparů jistě nikdy neprohlásil.
- Citace M. K. (prokazatelně v archivu ČR 2): Eo je nejúčinnější prevence proti Alzheimerovi – je to taková jazyková mozaika, při jejímž skládání se kromě paměti procvičuje i logika ... (jeho odbornost, tedy věrohodnost!!!)

Analýza tohoto příkladu

- Pro neesperantisty: **nejjednodušší = primitivní**, neschopné vyjádřit jemnosti (city, ...)
- M. K. použil kladnou vlastnost esperanta během přednášky o alzheimrovi v reakci na dotaz posluchačky na prevenci proti této nemoci.
- Kdo se ptá, následně poslouchá a vnímá (zde jistě i ostatní posluchači).
- Nejvhodnější způsob informování: odborník mluvící o své profesi (v tomto případě psychiatr) jen zmíní esperanto a jeho klady.

Infikování esperantem

Infikování je účinnější než propagace

- Infikovat: Zmínit Eo jen „mimochodem“ při jiném tématu ve snaze vyprovokovat otázky (např. jak Eo

příhoda s esper

otá, pozorně vni

at nechtěné info

kun Eo, str. 75–8

emích

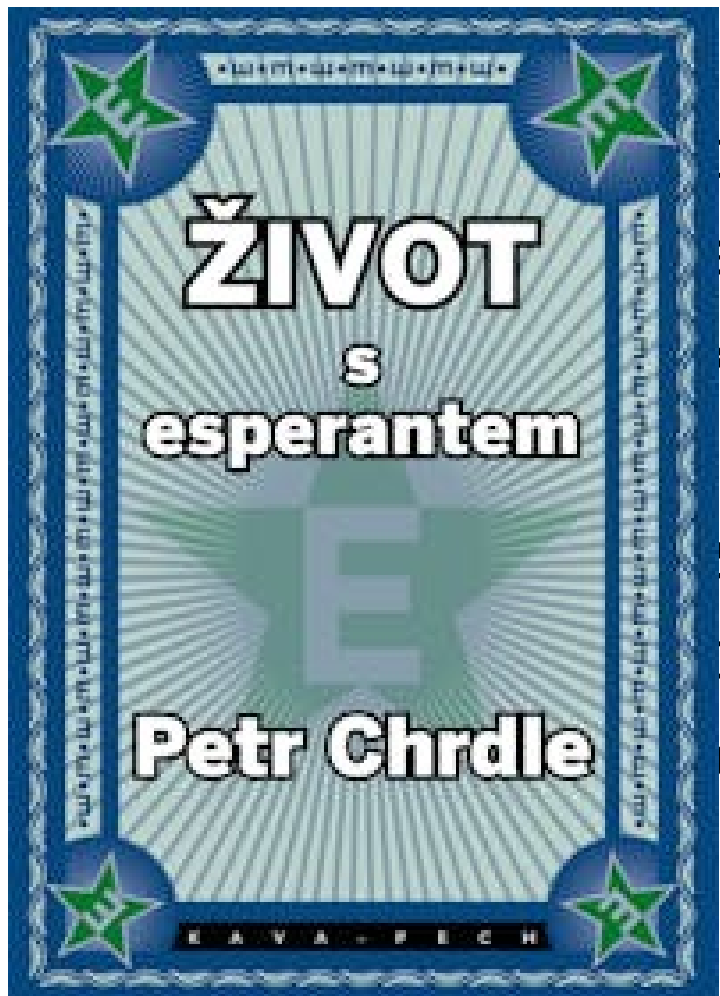
s žáky

peranta při svat

lou FÚ o dokun

ku na jiné téma

tu a změna náz

Nezoufat z neúspěchu!

Nepředpokládejme, že kdo projeví zájem o informace, hned se začne učit esperanto.

Každého den má 24 hod a jsou i jiné zájmy

Zvýšení kladného mínění o esperantu je stejně důležité, jako získat nového žáka – odstranění předsudků.

Informace především pro zvýšení povědomí o esperantu, až na druhém místě získání nového adepta.

Vlastní zkušenost: moje cesta k esperantu byla úspěšná až po pátém pokusu (str. 7–13).

Zpět na začátek

- Náhodné vyslechnutí přednášky Maxe K. v autorádiu
- Doma náhodná info v TV o Veselém seniorovi
- Kontakt – nabídka učit esperanto jako prevenci proti Alzheimerovi
- Reakce: *nepotřebujem, máme kurzy na procvičování paměti*
- Ale: *oznámíme to, budou-li zájemci, může se realizovat.*
- **Výsledek:** ne získání aktivních esperantistů, ale zvýšení informovanosti nejen v rodinách účastníků – vím z diskusí při konversaci i z kavárny po kurzu.

Podpořit kladné info od neesperantistů

- Někdy i neesperantisté pomohou šířit info o eu
- Příklad: knihy v esperantu nebo ve vztahu k esperantu ve veřejných knihovnách
- Ale: potřeba je půjčovat, aby bylo jasné, že eo žije. I kdybychom je pak vrátili bez čtení.
- Nebezpečí: nepůjčované knihy se čas od času vyřazují (chybí prostor).
- Jiný příklad: Opera Sternenhoch v esperantu, ...

Neodrazovat začátečníky nátlakem

- Důležitá je empatie, každý jsme jiný
- Příklad: mladý úspěšný vědec, začátečník v esperantu
- Ale introvert, přednášející i v zahraničí o svém oboru, mimo obor málomluvný (i česky)
- *No tak, řekněte nám něco o sobě, ...*
- Výsledek: nikdy už nejen nevkročil do klubovny, ale přestal s esperantem.
- Respekt k nováčkovi; především žádný nátlak!!!

Několik nevhodných příkladů

- **Ne:** Esperanto je nejjednodušší jazyk,
- **Ano:** Eo je několikrát rychleji naučitelné než národní jazyky pro své vlastnosti (mluvnice bez výjimek, logika, mnoho „mezinárodních“ slov, jednoznačné předpony a přípony ...).
- **Ne:** Eo má jenom 16 gramatických pravidel
- **Ano:** Eo má logickou gramatiku bez výjimek.
- **Ne:** Eo je lepší než angličtina, proto by se mělo zavést na celém světě
- **Ano:** Esperanto je velmi vhodné pro mezinárodní komunikaci i pro ty, kdož neměli možnost nebo schopnost perfektně zvládnout angličtinu; a jako příprava pro učení cizích jazyků.
- **Atd:** ne proti angličtině, nepřehánět chválení, neslibovat nemožnosti, ..., **nezesměšnit sebe i eo před neesperantisty**

Resumé

- Nepoužívat „propaganda ea“ – působí negativně
- Snažit se podnítit zájem zmínkami, ne agitací a vnucováním.
- Nesmutnit, když zájemce o info se nezačne (hned) učit
- Být trpělivý a nezahltit zájemce stovkami info (vysvětlováním gramatiky, o bohatosti esperantského hnutí)
- Nepoužívat předponu **nej-**: nejsnažší, nejdokonalejší, ...
- Při použití argumentu, že se dá eo naučit za pár týdnů, dodat podmínku *kdo dobře umí jeden románský, jeden germánský a jeden slovanský jazyk – ale pomaleji ho zvládne každý*
- Podporovat info o esperantu od neesperantistů (knihovny)
- **Znovu:** Nikdy nezveličovat možnosti esperanta, množství mluvčích, bohatou odbornou literaturu, esperantisté ve všech zemích světa, ... **Pocit podvedení vyrobí ze zájemce o eo nepřítele esperanta**

- Zmíněné úryvky si můžete sami prohlédnout
- Pár vystavených časopisů – jen k prohlédnutí a ponechání
- Po tomto subjektivním názoru následuje přednáška Josefa Kalčíka, profesionála v oblasti marketingu, tak jistě inspirující.

Děkuji za pozornost